

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

**ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR
(ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA MAGHIARĂ MATERNĂ)**

DISCIPLINA DE EXAMEN:

**LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII,
LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ,
METODICA PREDĂRII ACESTORA,
PEDAGOGIE ȘCOLARĂ ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI**

PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor și profesorilor pentru învățământul primar, la clasele cu predare în limba maternă maghiară, care s-au înscris și vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale și continue, realizat prin evoluție în carieră și dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale și specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor și a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării și armonizării finalităților și a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile și spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării și inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din științele educației și din științele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ a învățătorilor/ institutorilor/ profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba maternă maghiară vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe trei secțiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (Limba și literatura română și universală pentru copii, Limba și literatura maternă maghiară și Matematică);
- *secțiunea 2* – metodică predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii și literaturii române, Metodica predării limbii și literaturii maghiare și Metodica predării matematicii);
- *secțiunea 3* – pedagogie școlară și elemente de psihologie a educației.

COMPETENȚE GENERALE

- ***competențe în specialitate la Limba și literatura română și universală pentru copii, Limba și literatura maternă maghiară și Matematică:***

1. utilizarea adecvată a conținutului științific propriu disciplinelor de examen;
2. aplicarea în situații educaționale concrete a conținutului științific, valorizând valențele formative;
3. integrarea conținuturilor de specialitate în contextul altor științe, argumentând și promovând strategii activ-participative de învățare;
4. producerea corelațiilor inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea și inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor Limba și literatura română, Limba și literatura maternă maghiară și Matematică:***

1. prelucrarea conținuturilor științifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
2. valorificarea conținuturilor metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor-cheie și transversale;
3. realizarea de conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
4. operarea cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- ***competențe psihopedagogice***

1. utilizarea adecvată a conceptelor de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
2. aplicarea în situații educaționale concrete a conținutului științelor educației/psihologiei școlarului mic;
3. realizarea de conexiuni între achizițiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice și domeniile de specialitate;
4. operarea cu conceptele specifice științelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea și argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 3 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- secțiunea 1 – discipline de specialitate (Limba și literatura română și universală pentru copii, Limba și literatura maternă maghiară și Matematică)
- secțiunea 2 – metodică predării disciplinelor de specialitate (Metodica predării limbii și literaturii române, Metodica predării limbii și literaturii maghiare și Metodica predării matematicii)

SECȚIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor demonstra următoarele competențe specifice:

- identificarea temei și a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- identificarea și analiza principalelor elemente de structură, de compoziție și de limbaj specifice texturilor epice, lirice și dramatice;
- evidențierea caracterului formativ al textelor studiate;
- respectarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semantică, compatibile cu situația de comunicare;
- valorificarea relațiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate și la mijloacele de îmbogățire a vocabularului, pentru exprimarea nuanțată;
- utilizarea categoriilor gramaticale învățate, în diverse tipuri de propoziții, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
- identificarea organizării morfologice și sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

TEMATICA

I. Limba română

1. LIMBĂ ȘI STIL

- a) Limbă și limbaj
- b) Limbă literară, limbă populară, limbă standard
- c) Stilul individual și stilurile funcționale

2. FONETICĂ ȘI FONOLOGIE

- a) Sunetele limbii române
- b) Clasificarea vocalelor și consoanelor limbii române. Semivocalele
- c) Corespondența dintre litere și sunete
- d) Segmentul vocalic: diftongul, triftongul, hiatal
- e) Silaba. Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
- f) Accentul și intonația. Reguli de folosire corectă a accentului în limba română

3. PUNCTUAȚIE ȘI ORTOGRAFIE

- a) Norme ortografice și norme ortoepice
- b) Semnele de punctuație și de ortografie
- c) Scrierea cu majusculă. Abrevierile

4. LEXICOLOGIE

- a) Vocabularul – totalitate a cuvintelor limbii române
- b) Organizarea vocabularului: vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
- c) Cuvântul – unitate de bază a vocabularului
- d) Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat
- e) Relații semantice între cuvinte: sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie
- f) Structura morfologică a cuvântului
- g) Îmbogățirea vocabularului: mijloace interne, mijloace externe
- h) Expresii și locuțiuni

5. MORFOLOGIE

- Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Funcții sintactice): substantivul, articolul, pronumele, adjectival, numeralul, verbul
- Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Funcții sintactice): adverbul, conjuncția, prepoziția, interjecția

6. SINTAXA

- Enunțul (tipuri de propoziții)

A. Sintaxa propoziției:

- a) Părți principale de propoziție: subiectul, predicatul
Probleme de acord
- b) Părți secundare de propoziție: atributul, complementul

B. Sintaxa frazei:

- a) Propoziția și felul propozițiilor

- b) Fraza
- c) Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare
- d) Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

II. Literatura română și universală pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII

Definiții. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE ȘI VALORILE FORMATIVE ALE ACESTORA

Principalele genuri și specii literare, accesibile școlarilor mici

1. Creația populară

- Colinde
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*, *Práslea cel voinic și merele de aur*

2. Creația cultă

a. Genul liric:

- **Poezia despre copilărie:** George Coșbuc – *Iarna pe uliță*
- **Poezia despre natură și viețuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Elena Farago – *Cățelușul șchiop*, *Gândăcelul*, *Gospodina*

b. Genul epic:

- **Fabula:** Tudor Arghezi – *Zdreanță*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele și furnica*;
- **Schița și povestirea:** Emil Gârleanu – *Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voinești – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iași – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe...*, *Vizită*; Barbu Ștefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*;
- **Legenda:** Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*; Dimitrie Bolintineanu – *Muma lui Ștefan cel Mare*;
- **Balada:** George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul:** Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*;
- **Povești:** Ion Creangă – *Fata babei și fata moșneagului*, *Pungața cu doi bani*, *Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Rățușca cea urâtă*; Frații Grimm – *Albă-ca-Zăpada*; Charles Perrault – *Scufița Roșie*.
- **Romanul pentru copii și despre copii:** Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*, Carlo Collodi – *Pinocchio*;

BIBLIOGRAFIA

I. Limba română

1. Academia Română – *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2010
2. Academia Română – *Gramatica limbii române*, vol. I – *Cuvântul*, vol.II – *Enunțul*, Editura Academia Română, București, 2005
3. Angela Bidu-Vrânceanu, Narcisa Forăscu – *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas Educațional, București, 2005
4. Forăscu, Narcisa (coord.), Popescu, Mihaela, *Dificultăți gramaticale ale limbii române*, Editura Universității din București, 2001
5. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Univers Enciclopedic, București, 2005
6. Gabriela Pană-Dindelegan (coord.), *Dinamica limbii române actuale. Aspecte gramaticale și discursive*, Editura Academiei Române, București, 2009
7. Gheorghe, Mihaela – *Limba română. Probleme teoretice și aplicații*, Editura Universității Transilvania din Brașov, 2009
8. Guțu Romalo, Valeria, *Corectitudine și greșală. Limba română de azi*, Editura Humanitas Educational, București, 2000
9. Manualele de *Limba română*, cl.a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Școlile Normale (ultima ediție).

II. Literatura română și universală pentru copii

1. Căndroveanu, Hristu (1988) *Literatura română pentru copii*, Editura Albatros, București, 1988
2. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii și tineret, pentru institutori, învățători și educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca
3. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Șindrilaru, Fl.; Vițalariu, D. M. (2008) *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI*, Ediția a III-a, Editura Paralela 45, Pitești
4. Negrilă, Iulian (1996) *Literatura pentru copii*, Editura Multimedia, Arad
5. Norel, M., (2014) *Literatură română și literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania”, Brașov
6. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XII-a), București: E.D.P.
7. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damșa, M., Vasilescu, E., Vlăduț, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale – cls. a XIII-a), București: E.D.P.
8. Operele menționate în capitolul *Tematică*

SAJÁTOS KOMPETENCIÁK

A jelöltek az alábbi sajátos kompetenciák kialakítását bizonyítja:

- az irodalmi nyelv normáit betartó értekező szöveg alkotása
- irodalomelméleti ismeretek alkalmazása
- adott szöveg értelmezése
- adott szöveg műfaji besorolása
- az irodalmi szövegnek a kisiskolás világához való közelítése
- helyesírási ismeretek alkalmazása
- hangtani ismeretek és ezek alkalmazása
- jelentéstani ismeretek és ezek alkalmazása (elsődleges jelentés, átvitt jelentés, rokonértelműség, ellentétes jelentésű szavak, azonos alakú szavak)
- szókészlet-tani ismeretek és ezek alkalmazása (szókészlet, szókincs, a szókészlet változása)
- szófaj-tani, mondattani, szövegtani ismeretek és ezek alkalmazása

TARTALMAK

I. Magyar nyelv

1. Hangtani és jelentéstani ismeretek: A szójelentés. Hangalak és jelentés viszonya (egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak). Magánhangzók, mássalhangzók, magánhangzótörvények, mássalhangzótörvények. A szótag, szótagolás és elválasztás.
2. A magyar helyesírás alapelvei
3. Szóalaktani ismeretek: A szótó és toldalékok. A toldalékok fajtái és funkciójuk.
4. Szófaj-tani ismeretek: Alapszófajok, viszonszó és mondatok
5. Mondattani ismeretek: Az egyszerű mondat. A mondatok kommunikációs funkciója (információközlő, érzelmkifejező, felszólító, kérdő mondatok).
6. Szövegtani ismeretek: A szöveg jellemzői. Szövegtípusok (ismeretközlő szövegek, irodalmi szövegek, publicisztikai szövegek, funkcionális szövegek).

II. Magyar irodalom, gyermekirodalom

1. Irodalomelméleti alapfogalmak adekvát alkalmazása

- A gyermekirodalom lírai műfajai. A vers témája, hangneme, vershelyzet, a vers szerkezete, műfajok, verstani alapismeretek, hasonlat, szóképek, retorikai alakzatok
- A gyermekirodalom epikai műfajai. Narrációs eljárások: történetalakítás, tér- és időszerkezet, időkezelés, cselekményvezetés, hősteremtés, elbeszélő, elbeszélői és szereplői szövegek (párbeszéd, monológ, leírás, elbeszélés)

2. A gyermekirodalom lírai műfajai

- A gyermekvers jellemzői
- A népi gyermeklír (mondókák, játékversek)
- A gyermeklír korszakai:
  - 19. század (pl. Arany János, Gyulai Pál, Móricz Zsigmond, Petőfi Sándor gyermekversei)
  - 20. század (pl. Áprily Lajos, József Attila, Kosztolányi Dezső, Szabó Lőrinc gyermekversei)
  - 21. század (pl. Fekete Vince, Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Lackfi János, László Noémi, Nemes Nagy Ágnes, Szabó T. Anna, Szilágyi Domokos, Tamkó Sirató Károly, Tandori Dezső, Tóth Krisztina, Weöres Sándor, Zelk Zoltán gyermekversei)

3. A gyermekirodalom epikai műfajai

- A népköltészet epikai műfajai. A népmese. A népmonda.
- Benedek Elek és Arany László meséi
- A műköltészeti mese (pl. Berg Judit, Döbrentey Ildikó, Dóka Péter, Hervay Gizella, Kányádi Sándor, Lázár Ervin, Máté Angi, Zágonyi Balázs meséi)
- A novella (pl. Móra Ferenc, Móricz Zsigmond novellái)
- A gyermek- és meseregény: (pl. Berg Judit, Csukás István, Fekete István, Fodor Sándor, Lázár Ervin, Móra Ferenc, Varró Dániel meseregényei)

Megjegyzés: A zárójelbe tett nevek csak a példa kedvéért soroltattak fel. A műfajhoz tartozó bármely szerző akármelyik műve, vagy művének részlete szerepelhet a tételek között.

SZAKIRODALOM

Az alábbiakban felsorolt szakirodalmi források egy része elektronikus formában is elérhető.

1. Bálint Péter-Bódis Zoltán (szerk.): Változatok a gyermeklír. Didakt Kiadó, Debrecen, 2006.
2. Bognár Tas: A magyar gyermekvers. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001.
3. Bognár Tas: Gyermekpróza. Világ- és magyar irodalom. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2004.
4. Fóris – Ferenczi Rita (szerk.): Együtt olvasni jó!, Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2015.
5. Hegedűs Imre János: Benedek Elek. Monográfia. Pallas-Akadémia, Csíkszereda, 2006.

6. Komáromi Gabriella: Gyermekirodalom. Helikon Kiadó, 2001.
7. Trencsényi László: Gyermekirodalom A-tól Z-ig. Fapadoskönyv.hu. 2013.
8. Végh Balázs Béla: A gyermekirodalom változatai. Korunk Komp-Press, 2007.
9. Végh Balázs Béla: Kalandozások a gyermekirodalomban. Savaria University Press, Szombathely, 2011.
10. A tartalmaknál felsorolt irodalmi művek

MATEMATIKA

SAJÁTOS KOMPETENCIÁK:

A jelöltek az alábbi sajátos kompetenciák kialakítását bizonyítják:

- halmazok és halmazokkal végzett műveletek ábrázolásának kiválasztása és megfelelő módszerek alkalmazása
- természetes és racionális számok tulajdonságainak felismerése
- oszthatósági kritériumok használata gyakorlatokban és feladatokban
- számítási szabályok és természetes számokkal végzett műveletek tulajdonságainak felhasználása elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek és matematikai feladatok megoldásában
- adatok táblázatokba rendezése és ábrázolásuk grafikonok segítségével
- nemzetközi mértékegységekkel végzett műveletek, átalakításokat használva
- kerület és terület (négyzet, téglalap) kiszámítása képletek segítségével és a hosszúság, terület, űrtartalom, tömeg és idő kifejezése a megfelelő mértékegységekben
- síkidomok és mértani testek felismerése, felépítése
- osztó, többszörös, törtek fogalmának példákban való felismerése/a mindennapi életben való használata
- műveletek végzése természetes számokkal és a műveletek tulajdonságai
- adatok rendezése
- szöveges feladatok megoldása

TARTALMAK

1. Halmazok

A halmaz fogalma. Példák. Elem. Hozzá tartozás. Megadási módok. Belfoglalási reláció. Értelmezés. Tulajdonságok
Halmazok egyenlősége.
Műveletek halmazokkal. Értelmezések. Tulajdonságok. Metszet. Különbség. Komplementerképzés.

1. Természetes számok halmaza

Ekvipotencia reláció
Egy halmaz számossága
Peano-féle axiómák
Számrendszerek. Helyiértékes és nem helyiértékes számrendszerek
Műveletek N-ben. Értelmezések. Tulajdonságok.

2. Halmazok (N, Q)

Értelmezések. Tulajdonságok (N, Q)
Műveletek N-ben, Q-ban
Törtek átalakítása tizedes törtté
Tizedes törtek átalakítása törtté

3. Egyenletek és egyenletrendszerek

Egyenletek segítségével megoldható feladatok

4. Adatredezés

Összefüggések ábrázolása és értelmezése táblázatok, diagrammok és grafikonok segítségével

5. A hosszúság, terület, térfogat, tömeg és idő méréseére alkalmazott mértékegységek. Átalakítás

6. Mértani alapismeretek

Pont, egyenes, félegyenes, szakasz, törött vonal, görbe vonal, szögek
Sokszögek: háromszög, négyszögek: paralelogramma, téglalap, rombusz, négyzet, trapéz
Kör
Metrikus összefüggések a derékszögű háromszögben
Testek: téglalest, kocka, gúla, henger, kúp, gömb (felismerése, felépítése)

7. Mértani alapismeretek

Pont, egyenes, félegyenes, szakasz, törött vonal, görbe vonal, szögek
Sokszögek: háromszög, négyszögek: paralelogramma, téglalap, rombusz, négyzet, trapéz
Kör
Metrikus összefüggések a derékszögű háromszögben
Testek: téglalest, kocka, gúla, henger, kúp, gömb (felismerése, felépítése)

SAKIRODALOM

1. Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. (1996) Aritmetica pentru învățători, E.D.P., București
2. Baranyai Tünde (2012) Aritmetika tanító- és óvóképzős hallgatók számára, Státus Kiadó, Csíkszereda
3. Marchiş Julianna (2013) Matematika óvó- és tanítóképzős hallgatóknak, Galaxia Gutenberg

4. Rosu M., Roman M (1999) Matematica pentru perfecționarea învățătorilor, Ed. All, București
5. V-VIII osztályos tankönyvek

SECȚIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor demonstra următoarele competențe specifice:

- abordarea flexibilă a curriculumului școlar și analiza funcțională a conținuturilor învățării;
- aplicarea adecvată a principiilor, formelor și metodelor specifice comunicării orale și scrise;
- valorificarea valențelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecțiile de Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară / Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară din clasele CP-IV;
- alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;
- adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară / Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară;
- argumentarea utilizării diverselor modalități de abordare a textului literar;
- valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activității elevilor în cadrul disciplinei Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară / Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară;
- conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

TEMATICA

I. Specificul predării-învățării-evaluării limbii române în învățământul primar cu predare în limba maghiară

- Specificul curriculumului pentru disciplina Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară / Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară
- Influența fenomenelor de transfer și de interferență asupra învățării limbii române;
- Proiectarea activităților didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcțional și abordarea conținuturilor în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Abordarea elementelor de construcție a comunicării din perspectivă funcțională, aplicativă, conform programelor școlare în vigoare;
- Specificul organizării lecțiilor de Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară / Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Metode și procedee specifice învățării limbii române, ca limba a doua (nematernă);
- Forme de organizare a activităților de învățare în limba română; strategii de diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare;
- Rolul jocului didactic în orele de Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară / Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară.

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară / Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară în învățământul primar

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/emitor de mesaje orale;
- Strategii de predare-învățare-evaluare la disciplina Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară / Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară;
- Activități de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasa a IV-a);
- Metode și mijloace de învățământ folosite în formarea și dezvoltarea exprimării orale în limba română;
- Formarea și dezvoltarea competențelor de Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară / Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară: conținuturi și contexte de realizare, criterii și cerințe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă (receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziție, cuvânt, silabă, literă);

- Strategii de predare-învățare-evaluare a citit-scrisului în limba română la clasa a II-a (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
  - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
  - Textul liric (strofa, versul);
  - Textul nonliterar;
  - Textul funcțional.
- Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
  - Tehnica elaborării unui text scris: contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;
  - Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, email);
  - Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
  - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar – particularități ale însușirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie și punctuație).

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară / Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (clasele pregătitoare – a IV-a).

BIBLIOGRAFIE:

1. Barbu. M. – *Metodica predării limbii și literaturii române – învățământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2008
  2. Cristea, S. – *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău, 2002
  3. Molan, V. – *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română” și „Limba și literatura română”* (ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice), Ed. MINIPED, București, 2014
  4. Norel, M. – *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, Editura Art, București, 2010
  5. Șerdean, I. – *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București, 2007
- ***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999
- ***Programe școlare pentru învățământul primar - *Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară / Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară*, în vigoare la data examenului.

MAGYAR ANYANYELVI TANTÁRGYPEDAGÓGIA

A. SAJÁTOS KOMPETENCIÁK

A jelöltek az alábbi sajátos kompetenciák kialakítását bizonyítják:

- A tantárgypedagógia tartalmának összehangolása a pedagógia, pszichológia, didaktika újabb eredményeivel;
- A nyelvi, irodalmi és tantárgypedagógia tartalmának összehangolása az elemi tagozatos tantervvel;
- A tartalmak gyakorlati jellegének a kiemelése
- Az interdiszciplinaritás, a tantárgyterületek (nyelv és irodalom) integrációjának és az alkalmazhatóság elvének az érvényesítés
- A tanítási gyakorlat megújítása, a rugalmas gondolkodás, döntésképeség, kreativitás és együttműködés elvének érvényesítése;
- Kommunikációs helyzetekhez igazodó helyes nyelvhasználat
- A magyar irodalom, gyermekirodalom ismerete, tudatos szövegértő képesség és saját vélemény megfogalmazása, érvelés
- Anyanyelvi és jelentéstani ismeretek alkalmazása 4. Az irodalmi szöveghez és a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó tanulási helyzetek választása
- Az anyanyelvhasználatot fejlesztő korszerű módszerek alkalmazása

B. TARTALMAK

1. A szóbeli kommunikációs kompetencia fejlesztése

- Kommunikációs kompetencia fejlesztése. Kommunikációs kompetenciát fejlesztő gyakorlatok, nyelvi játékok, beszédművelési gyakorlatok.
- Az anyanyelvi tapasztalatszerzés képességének, a nyelvi megformálásra való érzékenységnak a fejlesztése.

2. Olvasástanítás-és az írott szövegértési kompetencia fejlesztése

- Hang- és betűtanítás.
- Az olvasástechnika fejlesztése. Olvasási gyakorlatok.
- A szövegértési kompetencia fejlesztése.
- A lírai alkotások feldolgozásának műveletrendje.

- Az elbeszélő típusú szövegek feldolgozásának műveletrendje.
- Tudományos, ismeretterjesztő szövegek feldolgozásának műveletrendje.
- Információk szerzése funkcionális szövegekből (szórólapok, használati utasítások, szabályzatok, menetrendek stb.).

3. Írástanítás és az írott szövegalkotási kompetencia fejlesztése

- Az írott betű tanítása.
- Az írástechnika fejlesztése. Írásgyakorlatok.
- A témához, műfajhoz, kommunikációs partnerhez, a kommunikáció céljához igazodó szövegek alkotása (elbeszélő, leíró, funkcionális).

4. A tanulás szervezése

- Az oktatási folyamat tervezése. A képességfejlesztő tanterv egységei és kapcsolatrendszere: alapkompenciák, sajátos kompetenciák, tartalmak. Az egyéni tervezés formái: kalendárisztikus terv, tematikus terv (a tanulási egység terve), óravázlat/forgatókönyvek.
- Tartalom és módszer összefüggése. A módszerválasztást meghatározó tényezők. Hagyományos és korszerű módszerek. A kooperatív módszerek.
- Szervezési módok és munkaformák az anyanyelvoktatásban. A frontális munka, az egyéni, pár- és csoportmunka.
- A tanulók önálló tanulása. Motiválás. Differenciálás és individualizálás.
- Az értékelés funkciói és folyamata az anyanyelvoktatásban. Diagnosztikus, formatív/folyamatos és szummatív értékelés. Értékelési stratégiák, eljárások és módszerek.

KÖNYVÉSZET

(Az alábbiakban felsorolt szakirodalmi források egy része elektronikusan is elérhető)

1. Adamikné Jászó Anna: Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségiig. Trezor Kiadó, Budapest, 2001.
2. Adamikné Jászó Anna – Kálmánné Bors Irén – Kernya Rózsa – H. Tóth István: Az anyanyelvi nevelés módszerei. Általános iskola 1-4 osztály. Kaposvár, 2001.
3. Adamikné Jászó Anna (szerk.): A magyar nyelv könyve. Trezor Kiadó, Budapest, 2007.
4. Ambrus Ágnes – Péter Lilla – Stark Gabriella: Gyakorlatközelben. Te mit választanál? Választható tantárgyak az elemi osztályokban, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2013.
5. Bárdos Jenő: A nyelvpedagógia fejlődése és tudatosulása. In. Nyelvpedagógiai kalandozások. Iskolakultúra, Pécs, 2004.
6. Bodoni Ágnes – Kádár Anna: Az óvodás- és kisiskoláskor játéka elméleti és módszertani megközelítésben, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2010.
7. Czimer Györgyi–Balogh László: Az irodalmi alkotótevékenység fejlesztése. Gényusz Könyvek, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2010.
8. Falus Iván: Az oktatás stratégiái és módszerei. In. Uő (szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
9. Fóris-Ferenczi Rita: Anyanyelv-pedagógia. Kísérlet az elmélet(ek) és a gyakorlat egybehangolására. Erdélyi Tankönyvtanács. 2006.
10. Fóris-Ferenczi Rita, Orbán Gyöngyi et. all.: Beszélgetőkönyv a megértő irodalomoktatásról. T3 Kiadó, Sepsiszentgyörgy, 2003.
11. Füzfa Balázs (szerk.): Élményközpontú irodalomtanítás. A megértés felé. Pont Kiadó, Budapest, 2003.
12. Füzfa Balázs (szerk.): Élményközpontú irodalomtanítás. Irodalomtankönyv ma. Pont Kiadó, Budapest, 2002.
13. Gordon Györi János (szerk.): Irodalomtanítás a világ kilenc oktatási rendszerében. Pont Kiadó, Budapest, 2003.
14. Józsa Krisztián (szerk.): Az olvasási képesség fejlődése és fejlesztése. Dinasztia Tankönyvkiadó, Budapest, 2006.
15. Kádár Annamária: Mesepszichológia. Az érzelmi intelligencia fejlesztése gyermekkorban, Kulcslyuk Kiadó, 2012.
16. Lénárd Sándor–Rapos Nóra: Fejlesztő értékelés. Gondolat Kiadó, Budapest, 2009.
17. Nagy József: XXI. század és nevelés. Osiris Kiadó, Budapest, 2000.
18. M. Nádas Mária: A projektoktatás elmélete és gyakorlata. Gényusz Könyvek. 2010.
19. Podráczky Judit: Különlegések. Adalékok a differenciálás módszertanához, Budapest, 2013.
20. Tóth László: Az olvasás pszichológiai alapjai. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2002.
21. Zsigmond István: Az értő olvasás fejlesztése – útmutató kézikönyv pedagógusok és pedagógusjelöltek számára – Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2008.
22. Érvényben levő tantervek az elemi osztályok számára
23. *** Szövegértés-szövegalkotás kompetenciaterület. Általános szakmai koncepció.
http://www.sulinet.hu/tanar/kompetenciateruletek/1_szovegertes/koncepcio/szovegertes_alt-szakmai_koncepcio_abc.pdf
24. *** Sulinova oktatási programcsomag (1–12 osztály)
http://www.sulinet.hu/tanar/kompetenciateruletek/1_szovegertes/index.html

MATEMATIKA TANÍTÁSÁNAK MÓDSZERTANA

SAJÁTOS KOMPETENCIÁK

A jelöltek az alábbi sajátos kompetenciák kialakítását bizonyítja:

- specifikus módszertani elemek használata matematikai fogalmak kialakítására

- megfelelő didaktikai anyagok, algoritmusok és technikák megválasztása a számolási készségek kialakítására
- megfelelő didaktikai stratégiák megválasztása a Matematika és környezet felfedezése / Matematika tantárgyak sajátos kompetenciáinak kialakítására
- a tanulás individualizálása és differenciálása különböző didaktikai kontextusokban
- intra- és interdiszciplináris kapcsolatok felhasználása a Matematika és környezet felfedezése/ Matematika tantárgyak integrált megközelítésében
- különböző nevelési helyzetekhez adaptált tanulási tevékenységek tervezése és a tevékenységek választásának indoklása, melyek hozzájárulnak a felfedező/ kutató, problémamegoldó képességek fejlődéséhez
- értékelési eszközök tervezése, az eredmények elemzése és értelmezése a didaktikai tevékenységek optimalizálásának céljából
- a matematika tanítási-tanulási-értékelési folyamatához választott stratégiák és a megoldások indoklása

TEMATIKA

1. Az érvényben levő Matematika és a környezet felfedezése/ Matematika tantervek és tantárgyak sajátosságai
2. Előkészítő fogalmak a természetes számok fogalmának bevezetésére vonatkozóan
3. Műveletek tanításának módszertana a természetes számok halmazában
4. Törtek és törtekkel végzett műveletek tanításának módszertana
5. Mértékegységek tanításának módszertana
6. Mértani alapfogalmak tanításának módszertana
7. Számítási algoritmusok az előkészítő-IV. osztályban
Összeadás, kivonás, szorzás, osztás, műveletek sorrendje
8. Szöveges feladatok aritmetikai megoldása: ábrázolás módszere (összeg és különbség, összeg és arány, különbség és arány), összehasonlítás módszere, fordított út módszere, hármasszabály, logikai feladatok. A feladatmegoldás lépései
9. Aktivizálási módszerek matematika órákon
10. Didaktikai játék a matematika órán
11. A matematika gyakorlati/alkalmazó jellege
Alkalmazási kontextusok (kutatás, felfedezés, becslés, hasonlítás, mérés, kísérletezés)
12. Interdiszciplinaritás matematika órán

KÖNYVÉSZET

1. Baranyai Tünde, Tempfli Gabriella (2010). Kooperatív módszerek bevezetésének lehetőségei matematika órákon, Státus Kiadó, Csíkszereda
  2. Herendiné Kónya Eszter (Szerk.) (2013). A matematika tanítása az alsó tagozaton. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó
  3. Magdaş, I. – Didactica matematicii pentru învățământul primar și preșcolar- actualitate și perspective, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010
  4. Zsoldos-Marchiș Julianna (2015). Szöveges feladatok az elemi osztályokban. Presa Universitară Clujeană
  5. Neményi Eszter, Radnainé Szendrei Julianna (2014). A számolás tanítása – Szöveges feladatok. ELTE Eötvös Kiadó
  6. Paraschiva Purcaru, M. – Metodica activităților matematice și a aritmeticii pentru institutori/profesori din învățământul primar și preșcolar, Ed. Universității “Transilvania” Brașov, 2008
  7. Petrovici, C. – Didactica matematicii pentru învățământul primar, Ed. Polirom, București, 2014
  8. Săvulescu, D. (coordonator) – Metodica predării matematicii în ciclul primar, Ed. “Gheorghe Alexandru”, Craiova, 2008;
  9. Tuzson Zoltán (2010), Hogyan oldjunk meg aritmetikai feladatokat? Ábel Kiadó, Kolozsvár
- ***Az érvényben levő Matematika és a környezet felfedezése/ Matematika tantervek

SECȚIUNEA 3

ISKOLAPEDAGÓGIA ÉS NEVELÉSLÉLEKTAN

SAJÁTOS KOMPETENCIÁK

A jelöltek az alábbi sajátos kompetenciák kialakítását bizonyítja:

- iskolapszichológiai és neveléslélektani fogalmak megfelelő értelmezése, használata változatos szövegkontextusban;
- a fogalmak gyakorlati alkalmazása a tartalmak tervezésében az érvényben levő módszertani és tantervi előírásoknak megfelelően, illetve a kisiskolás életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vételével;
- rugalmas és újító szakmai és módszertani hozzáállás tanúsítása;
- a tantárgyi integrálás lehetőségeinek megvalósítása és értékesítése az oktatási folyamat optimalizálása érdekében;
- az egyéni és csoportos értékelés/önértékelés, valamint a társas értékelés stratégiáinak felhasználása a pozitív nevelő hatás elérése érdekében;
- a pszichopedagógiai ismereteken alapuló stratégiák kiválasztása a kisiskolások készségeinek fejlesztésében;
- az oktatási reform, valamint a napjaink iskolai kihívásainak értelmezése.

TEMATIKA

1. Az oktatás célrendszere. Eszmény, célok, követelmények

a) A fogalmak meghatározása és elemzése: célok, eszmény, követelmény, feladatok, kompetenciák.

b) Céltaxonómiák. Kritériumok és hivatkozási rendszerek.

Az általános célok mentén:

- makrostrukturális célok (rendszerelvű) – pedagógiai ideál, pedagógiai célok, pedagógiai követelmények;

- mikrostrukturális célok (folyamatelvű) – általános/specifikus célok, konkrét/műveletesített célok célok;

A pszichológiai területek szerint: kognitív (Bloom); érzelmi (Krathwohl); motorikus (Simpson).

c) Az oktatási célok műveletesítése. Fogalom, modell, gyakorlati jelentősége, korlátok. Az alkalmazási lehetőségei.

2. Az oktatási folyamat rendszere és működése

a) Az oktatási folyamat – fogalom, struktúra, funkciók; általános területek (funkcionális, szerkezeti, működési); általános jellemzők (tanár-diák kapcsolat, informatív-formatív elemek egysége, szabályzó és önszabályzó mechanizmusok).

b) Az oktatási folyamat elemzése a tanítás-tanulás-értékelés kapcsolatrendszere mentén.

c) Normativitás az oktatási folyamatban – fogalom, elméleti alapok. A didaktikai alapelvek rendszere: aktivizálás alapelve, elmélet és gyakorlat összekapcsolásának alapelve, rendszeresség és fokozatosság alapelve, alapos elsajátítás alapelve, visszacsatolás alapelve; gyakorlati alkalmazások az elemi oktatásban.

3. Az iskolai tanulás. Kortárs irányzatok a kisiskolások tanulásának elméleti és gyakorlati értelmezésében

a) A tanulás és az iskolai tanulás fogalma. Működés és folyamatelvűség. A tanulás formái, típusai, tanulási szintek. A tanulás elméletei (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vagotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). Az iskolai tanulás jellemzői kisiskoláskorban. Pedagógiai hatások.

b) A tanulás formái, típusai. A tanulás feltételei: az iskolai tanulás belső feltételei (kognitív, érzelmi, akarat tényezők, figyelem, motiváció); a tanulás külső feltételei (a pedagógus pszichológiai, pedagógiai és szakmai felkészültsége, iskolai és osztálytermi környezet, szociális, családi környezet, ergonómiai és higiéniai feltételek). A tanulás belső és külső feltételeinek egymásrautaltsága. A tanulási folyamat értékelése és optimalizálása.

4. A tanítási-tanulási folyamat. Az oktatás elméletének és gyakorlatának kortárs irányzatai és paradigmái

a) A tanítás-tanulás fogalma. Tanítás-tanulás-értékelés kapcsolatrendszere. A visszajelzés jelentősége a tanítási-tanulási folyamat optimalizálásában.

b) A tanítási-tanulási folyamat, mint a hatékony didaktikai kommunikációs tevékenység: a didaktikai kommunikáció szerkezete és folyamatjellege (adó, vevő, üzenet, csatorna, környezet, visszajelzés); a kommunikáció formái (verbális – nonverbális – metakommunikáció, vertikális - horizontális, direkt - indirekt). A hatékony didaktikai kommunikáció feltételei.

c) Nevelői stílusok és stratégiák.

d) A tanítási-tanulási folyamat elméletének és gyakorlatának kortárs irányzatai (kreatív, interaktív, gyermekközpontú, reflektív, team tanítás-tanulás).

e) A tanítási-tanulási folyamat és a pedagógus tevékenységének hatékonyságát meghatározó modellek.

5. Az oktatás. Elmélet, módszerek, eszközök. Gyakorlati alkalmazások az elemi oktatásban

a) A fogalom meghatározása: tanulás, oktatás, fejlesztés, módszer, folyamat, szervezés, eszközök; az oktatási módszerek funkciói.

b) Az oktatási módszerek rendszere:

- verbális módszerek (magyarázat, szemléltetés) – jellemzés;

- interaktív módszerek (heurisztikus beszélgetés, vita, brainstorming, problematizálás, akvárium módszer, mozaik módszer) – jellemzés;

- a valóság felfedezését célzó módszerek (rendszeres megfigyelés, kísérlet, bemutatás, modellálás, esettanulmány) – jellemzés;

- gyakorlati alkalmazást igénylő módszerek (gyakorlást, szerepjáték, didaktikai játék, dramatizálás) – jellemzés;

c) Oktatási stratégiák: fogalom, típusok, kidolgozás;

d) Munkaformák: frontális, csoportos, egyéni, páros;

e) A tanóra, mint a tanítási-tanulási folyamat megszervezésének alapvető formája. A tanóra általános szerkezete (a tanóra mozzanatai): figyelemfelkeltés; jelentésteremtés, előzetes ismeretek felelevenítése, új ismeretek bemutatása, tanulásszervezés, visszacsatolás, ellenőrzés, értékelés, rögzítés, a tanultak transzfere. Tanórátípusok. Alternatív szervezési lehetőségek.

f) Számítógéppel támogatott oktatás;

6. Értékelés az oktató, nevelő folyamatban

a) Az értékelés fogalmának meghatározása és elemzése. Az értékelés szakaszai (mérés-becslés-döntés).

b) Az értékelés funkciói: tájékoztató, motiváló, szabályozó, diagnosztikus, szelekciós, előrejelző, önszabályzó.

c) Az iskolai eredmények értékelésének formái/típusai: diagnosztikus, folyamatos/formatív, szummatív.

d) Az iskolai eredmények értékelésének módszerei és technikái (hagyományos: szóbeli ellenőrzés, írásbeli, gyakorlati feladatok; alternatív: a tanuló viselkedésének rendszeres megfigyelése, projekt, portfólió, személyes tevékenységi adatlapok, stb.); gyakorlati alkalmazások az elemi oktatásban.

e) Az objektív értékelés biztosításának módjai. A minősítés és ennek jelentősége. A teljesítmény leírásának minőségi kritériumai; gyakorlati alkalmazások az elemi oktatásban.

- f) Az iskolai eredmények típusai: ismeretek, az ismeretek gyakorlati alkalmazásának képessége, értelmi képességek, személyiségbeli és magatartásbeli képességek.
- g) Az önértékelés képességének fejlesztése.
- h) Az iskolai értékelést gátló tényezők. Korrigálási lehetőségek.

7. A tanterv elméleti és gyakorlati problémái. Tantervreform a román oktatási rendszerben

- a) Fogalmak elemzése: tanterv, műveltségi terület, oktatási tartalom, tanulási helyzetek, kompetencialapú tanterv.
- b) Követelmény-tartalom-módszer, tanítás-tanulás-értékelés kapcsolatrendszere.
- c) A tantervek kidolgozását meghatározó tényezők és források.
- d) Tantervtípusok: kerettanterv, helyi tanterv; kötelező - választható; formális-nonformális nemzeti, regionális.
- e) A tantervi tartalmak szervezésének új irányzatai: interdiszciplinaritás, moduláris szervezés, integrált szervezés, személyre szabott és differenciált tanterv.
- f) Tantervi dokumentumok: kerettanterv, tantárgyi tanterv, tankönyvek, kiegészítő dokumentumok (útmutatók, portfóliók, gyűjtemények, tanári kézikönyv, multimédiás eszközök, oktatási szoftverek, stb.). Alkalmazásának módszertani lehetőségei az iskolában.

8. A tanítási-tanulási tevékenységek pedagógiai tervezése

- a) A tervezés fogalma; a tervezés funkciói (előrejelző, tájékoztató, szervező, irányító, szabályozó és önszabályozó, döntéshozó, újító).
- b) A tervezés szakaszai (igények és erőforrások elemzése, célok/kompetenciák meghatározása, a tartalmak kiválasztása és rendszerezése, tanulásszervezési stratégiák eldöntése, értékelési szempontok és eszközök kiválasztása).
- c) A tervezés szintjei: időtengely (tanév, félév, tanulási egység, lecke) és szerkezeti tengely (műveltségterület, tantárgy, téma, tárgy); gyakorlati alkalmazások az elemi oktatásban.

9. Kapcsolatok és kölcsönhatások a nevelésben/oktatásban. A iskolai oktatás szociálpszichológiai megközelítése. Tanulásszervezés

- a) Az osztályközösség, mint szociális csoport: a csoport fogalma, csoporttípusok; az iskolai csoportok jellemzői.
- b) A tanulásszervezés dimenziói: ergonómiai, pszichológiai, szociális, normatív, művelleti, innovatív; gyakorlati alkalmazások az iskolai gyakorlatban.
- c) Az osztályközösségben lezajló kapcsolatok és kölcsönhatások: társismereti, személyközi kommunikációs, szociális-affektív, befolyásoló; gyakorlati alkalmazások az elemi oktatásban.
- d) Krízishelyzetek megoldása az osztályközösségben: fogalom meghatározás, megoldási stratégiák; gyakorlati alkalmazások az iskolai gyakorlatban.

SZAKIRODALOM

1. Barabási Tünde (2008), Tanítástanulási és tanulástanítási alapismeretek. Kolozsvári Egyetemi Kiadó
2. Bajzáth Mária (2015), Mesefoglalkozások gyűjteménye 1, Kolibri kiadó, Budapest
3. Báthory István (2000), Tanulók, iskolák, különbségek, Okker kiadó, Budapest
4. Benedek Mihály (2003), Drámajáték az iskolában, In. Új Pedagógiai Szemle, január
5. Birta-Székely Noémi, Fóris-Ferenczi Rita (szerk.) (2007), Pedagógiai kézikönyv, Ábel kiadó, Kolozsvár
6. Birta-Székely Noémi (2010), A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig, Ábel kiadó, Kolozsvár
7. Bodoni Ágnes (2012), Reformpedagógia, Ábel kiadó, Kolozsvár
8. Bruner H., (2004), Az oktatás kompetenciái, Aula kiadó, Budapest
9. Cole, M. -S. Cole, (1997), Fejlődéslélektan, Osiris kiadó, Budapest
10. Falus Iván (szerk.), (1998) Didaktika, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
11. Fóris-Ferenczi Rita (2008), A tervezéstől az értékelésig, Ábel kiadó, Kolozsvár
12. Hegedüs Gábor (2001), A projekt módszer, a projektpedagógia Magyarországon. Magiszter, Ősz-Tél
13. Rogers C. (2007), A tanulás szabadsága, EDGE, Budapest
14. Gabnai Katalin (1998), Drámajátékok., Okker kiadó, Budapest
15. Kagan, S. (2001), Kooperatív tanulás, Önkönet Kft., Budapest
16. Knausz Imre (2001), A tanítás mestersége, Egyetemi jegyzet, www.mek.iif.hu
17. Kron F.,(2000), Pedagógia, Osiris kiadó, Budapest
18. Lázár Katalin (1997), Népi játékok. Planétás kiadó, Budapest
19. Maszler Irén (1996), Játékpédagógia. Comenius BT, Pécs
20. Millar, Susanna (1973), Játépszociológia. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. Budapest
21. Nahalka István (2002), Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002, Budapest
22. Nagy József (2000), XXI. Század és nevelés, Osiris kiadó, Budapest
23. Nádas Mária (2003), Projektoktatás. Elmélet és gyakorlat, Gondolat kiadó, Budapest
24. Szabó-Thalmeiner Noémi (2012), Gyakorlatközelben: Az iskola-előkészítés feltételei, Ábel Kiadó, Kolozsvár
25. Szira Judit (2002), A projekt módszerről, Új Pedagógiai Szemle, Szeptember
26. Werner Metzger, Martin Schuster (2003), Tanuljunk meg tanulni, Medicina kiadó, Budapest